

ДО ПИТАННЯ ПОДОЛАННЯ СИСТЕМНИХ ЗАГРОЗ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

Свидрук Ірена Ігорівна,
д.е.н., проф., професор кафедри менеджменту
Львівський торговельно-економічний університет

Акименко Олена Юріївна,
д.е.н., доцент, професор кафедри економіки, обліку і оподаткування
Національний університет «Чернігівська політехніка»

Миронова Мар'яна Ігорівна,
к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Львівський торговельно-економічний університет

Зрозуміло, що війна спричинила до зміни усталеної траєкторії соціально-економічного і техніко-технологічного прогресу української економіки. Отож, існує необхідність дослідження динаміки розвитку внутрішньої торгівлі з врахуванням її критичної чутливості до протиріч і криз суспільних траєкторій. Економічна відбудова внутрішньої торгівлі потребує задіяння значної ресурсної бази.

Післявоєнне відновлення української внутрішньої торгівлі, на жаль, може зіткнутися зі специфічними системними загрозами.

Оглянемо деякі з них та можливі способи їх подолання:

1. Економічна нестабільність. Після війни, економічні ресурси можуть бути обмеженими, і це може спричинити нестабільність на ринку. Для подолання цієї загрози необхідно залучати інвестиції та фінансову підтримку для малого та середнього бізнесу, щоб збільшити їх конкурентоспроможність і залучити нові ресурси.

2. Корупція. Корупція може стати перешкодою для здорового функціонування внутрішнього ринку. Для боротьби з цією загрозою можуть використовуватися ефективні механізми контролю та перевірки, а також суворе впровадження антикорупційних заходів і політик.

3. Низька конкурентоспроможність. Після війни, підприємства можуть бути пошкоджені або зазнати втрат. Для підвищення конкурентоспроможності необхідно залучати технологічні інновації, покращувати якість продукції та послуг, а також розвивати ефективні маркетингові стратегії.

4. Відсутність інфраструктури. Відновлення після війни може потребувати значних зусиль для відновлення пошкодженої інфраструктури, такої як дороги, транспорт, електромережі та зв'язок. Залучення зовнішніх та внутрішніх інвестицій може допомогти вирішити цю проблему.

5. Втрата довіри та позитивного сприйняття. Післявоєнний період може супроводжуватися психологічними викликами, які можуть спричинити втрату довіри до внутрішнього ринку. Важливо здійснювати прозору комунікацію, залучати громадськість та впроваджувати політики, спрямовані на створення позитивного сприйняття.

Загалом, унікальність формування факторів фінансово-економічної безпеки визначається поєднанням військових викликів та успадкованих від проблем економіки довоєнного часу загроз, які необхідно усунути для ефективної відбудови внутрішньої торгівлі у післявоєнний час та забезпечення стійкого економічного зростання (табл. 1). Відповідно, основним безпековим фактором для зростання активності торговельного підприємництва є відновлення прибутковості та швидка окупність капіталовкладень, при цьому мультиплікативний ефект інвестування забезпечуватиме зростання ефективності діяльності підприємств внутрішньої торгівлі, споріднених галузей та економіки України в цілому.

Таблиця 1

Основні системні загрози розвитку вітчизняної торгівлі в умовах війни

Тип загрози	Прояви загрози в економічному просторі
1	2
Військові виклики	<ul style="list-style-type: none"> - повне або часткове припинення функціонування суб'єктів господарювання через зруйновані потужності, втрату (звуження) ринку збуту, невиконання контрактів; - високий рівень безробіття, відтік робочої сили і ризик її неповернення; - регіональні диспропорції збереженості робочої сили; - порушення логістичних шляхів; - руйнування ланцюгів постачання сировини та готової продукції; - зниження фінансової активності, заморожування інвестиційних проектів.
Успадковані проблеми економіки довоєнного часу	<ul style="list-style-type: none"> - товарна модель розвитку, що формує непаритетний економічний товарообмін і стримує економічне зростання внутрішньої торгівлі; - недоінвестування, що знижує конкурентоспроможність торгівлі через високу матеріало- та енергоємність торговельних процесів; - надмірні та обтяжливі процедури регулювання бізнесу; - надмірне фіскальне навантаження; - обмежений доступ суб'єктів підприємництва до кредитних та бюджетних ресурсів; - низька конкурентоздатність МСП; - архаїчне трудове законодавство; - дисбаланс між попитом і пропозицією на ринку праці; - слабка здатність державних інституцій забезпечувати рівні конкурентні умови.